

Anecdolari

NOCIONS SOBRE HERÀLDICA

Des de fa uns quants mesos estem tractant l'heraldica dels cognoms de la Roca. Creiem que és hora d'enraonar sobre què és i per a què serveix. L'**heraldica** és una ciència auxiliar de la història. També se la coneix com ciència del blasó, doncs estudia en els escuts les representacions gràfiques de fets realitzats en èpoques remotes. L'heraldica estudia als heralds, és a dir, als reis d'armes, els quals determinaren els blasons i els escuts de cada llinatge.

L'**escut** era, en un primer moment, un element de defensa, posteriorment es dibuixaren els senyals característics de cada llinatge. En cada època i en cada país existeix un escut diferent.

El **camp** és l'espai comprès dins les línies que limiten l'escut. Dins l'espai hom ha de diferenciar tres subdivisions. De dalt a baix són: jefe, centre i punta.

Els **esmalts** són els colors i metalls amb els que hom adorna el camp. S'utilitzen dos tipus de metalls: or i plata. I cinc tipus de colors: vermell (gules), blau (azur), verd (sínople), morat (púrpura), negre (sable). A part d'aquests colors base, es fan servir en les figures tots el colors de les plantes i animals. Així mateix pels semblants es fa servir el color carn (carnació).

L'**ermíni** (armiños) és un animal petit, semblant a la rata. Es posen sobre plata. Si el camp és de sable i l'ermíni de plata, es diuen contra-ermíni. Els **veros** són un espècie d'escuts petits o campanetes, sempre de plata i azur.

De **figures** n'hi ha de quatre tipus: heràldiques, naturals, artificials i quimèriques. Les **heràldiques** poden ser honorables, honorables disminuïdes i senats particions. Les **figures naturals** poden ser: sol, lluna, cometes, foc, aire, terra, arbres, fruits, flors, flor de lis, testas, figures humanes, braços, mans, lleó, lleopard, tigre, pantera, llop, cavall, brau, vaca, senglar, àliga, gos, falcó, corb, garsa, coloms, gall, pavó, cigne, mirletes, rèptils, insectes. Les **figures artificials** poden ser: corona, castell, torre, mur, pont, vila o ciutat, cadenes. Les **figures quimèriques** poden ser: grifó, dragó, hidra, sirenes, tritons, argos, arpia.

La **brisura** són petites peces o lleugeres variacions que es fan en els escuts per a distingir les diferents branques d'un mateix llinatge.

Els **ornaments externs** són de dos tipus: corones i elms. De **corones** hi ha la Reial (amb 8 florons), Príncep d'Astúries (amb 4 florons), Infant, Duc, Marquès, Comte, Vescomte, Baró i Senyor. Els **Elms** són tots de plata, a excepció del reial que és d'or i els del cavaller i l'escuder que són, respectivament d'acer i ferro. Els elms sempre han de mirar a la dreta. Els bastards han de dur l'elm mirant a l'esquerra.

Pel que fa als **títols nobiliaris** direm que a Espanya només s'ha reservat el títol de Príncep a l'hereu de la Corona. Tots els altres títols de príncep pertanyen a: Nàpols, Sicília i Flandes. Dins la història d'Espanya només s'han concedit dos títols de príncep. El primer a Manuel Godoy i Alvarez de Feria, 3 de setembre del 1795, com a Príncep de la Pau. El segon a Baldomero Espartero, 2 de gener del 1872, com a Príncep de Vergara. Després venen, en ordre descendent, els Ducs, els Marquesos, els Comtes, els Vescomtes, els Barons i els Senyors. A més del títol, el noble pot ostentar la Grandesa d'Espanya. Successora de la Ricohombria de Castella i Lleó, la Grandesa d'Espanya és la més alta dignitat seglar que existeix a Espanya.

A part de títols, els nobles poden ser membres del que hom nomena Ordres militars i religioses. A l'origen dites ordres servien per defensar al poble dels enemics. Els nobles, sota una insígnia comuna, lluitaven per mil i un motius: contra el sarraïns, per defensar els peregrins que anaven a visitar els llocs sants, per defensar al Rei... Amb el pas del segle les ordres militars s'han convertit en una institució caduca i amb poca utilitat. Les ordres militars a Espanya són: la de Santiago, la de Calatrava, la d'Alcántara, la Montesa, del Toisó d'or, la de Carles III, la de Damas Nobles de la Reina Maria Luisa, la de San Juan de Jerusalem o de Malta i la del Santo Sepulcro. A més, hem d'afegir una quarantena de petites ordres que amb

el pas dels segles s'han extinguit.

Volem afegir una cosa. Molt s'enraonà després de la mort de Don Juan de Borbó, Comte de Barcelona, sobre la seva legitimitat al tro espanyol. Aquí matitzarem tres fets capdals per comprendre que Don Juan de Borbó fou Rei d'Espanya, tot i que mai va ser coronat. El primer és que Don Juan ostentava el títol de Comte de Barcelona. Dit títol només el pot dur el Rei d'Espanya. El segon és que fou Gran Mestre de l'Ordre del Toisó d'Or. El Gran Mestre d'aquesta ordre només ho pot ser el Rei d'Espanya. El tercer és que durant el casament de Don Juan Carles I a Grecia i al seu enterrament a El Escorial, la bandera s'inclinà, en senyal de respecte, davant d'ell. El Rei d'Espanya és l'únic espanyol que té dit l'honor.

Les Reials Maestranzas de Cavalleria foren creades perquè els nobles poguessin adquirir certa perfecció en els exercicis militars a cavall. A Espanya hi ha les següents maestranzas: la de Ronda, la de Sevilla, la de Granada, la de València i la de Saragossa.

Altres Institucions Nobiliàries són: Caballeros Hijosdalgo de la Nobleza de Madrid, Cuerpo de la Nobleza de Catalunya, Hermandad del Santo Cáliz, Hermandad de Infanzones de Illescas, Ilustre y Noble Esclavitud de San Juan Evangelista de La Laguna (Canarias), Real Cofradía de Caballeros Nobles de Nuestra Señora del Portillo (Zaragoza).

Cèsar Alcalà